

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 98

Helmond, 28 juni 2019

Zaaknummer: 50041116

Onderwerp: Doorrekening Individuele Inkomenstoeslag

Inleiding

In de Opiniecommissie Inwoners van 7 mei zijn vragen gesteld over de voorwaarden waaronder inwoners van Helmond in aanmerking kunnen komen voor een individuele inkomenstoeslag. Aanleiding voor de vragen is de presentatie van de lokale FNV monitor 2018 op 6 mei jl. Hieruit blijkt dat inwoners van een groot aantal gemeenten al na drie jaar minimuminkomen voor deze toeslag in aanmerking komen, terwijl dat voor Helmond na vijf jaar is. De wethouder heeft toegezegd te laten doorrekenen wat een wijziging van de voorwaarden zou betekenen. Deze raadsinformatiebrief geeft inzicht in de voorwaarden en de kosten van de individuele inkomenstoeslag in Helmond en een doorrekening bij wijziging van de voorwaarden.

Individuele inkomenstoeslag in Helmond

De individuele inkomenstoeslag is een geldbedrag voor mensen die al lange tijd van een laag inkomen moeten leven en geen uitzicht hebben op een hoger inkomen. In Helmond kan deze toeslag aangevraagd worden als men minimaal vijf jaar een inkomen heeft op bijstandsniveau. In 2018 hebben 1.418 mensen individuele inkomenstoeslag ontvangen. Dat is ca. 40% van de mensen met een inkomen tot 100% van het bijstandsniveau. De kosten in 2018 bedroegen € 658.704,-.

Individuele inkomenstoeslag in Nederland

De FNV pleit al langer voor een 'ruimhartiger minimabeleid door het instellen van inkomensgrenzen van minimaal 120% van het sociaal minimum, zodat deze voorzieningen ook toegankelijk zijn voor bijvoorbeeld werkende armen met een klein baantje en die ook rond het minimumniveau moeten leven' (*Rapport lokale FNV monitor 2018*). Daarnaast pleiten zij voor eerder uitkeren van de toeslag, na drie jaar in plaats van na vijf jaar minimuminkomen.

Uit de FNV monitor blijkt dat 81% van de deelnemende gemeenten een inkomensgrens hanteert van 110% of minder. Hierin nemen wij geen bijzondere positie in. De meeste gemeenten (89%) hanteren echter wel als voorwaarde een periode van drie jaar minimuminkomen. Inwoners in die gemeenten kunnen bij langdurig laag inkomen dus twee jaar eerder individuele inkomenstoeslag aanvragen.

Doorrekening kosten bij wijziging

Om in beeld te brengen welke financiële gevolgen een wijziging van de voorwaarden voor Helmond zou hebben, is een doorrekening gemaakt naar de verschillende inkomensgroepen en op basis van het aantal mensen dat drie jaar of vijf jaar een uitkering ontvangt.

Kosten bij wijziging inkomensgrens

Op basis van het huidige gebruik is een doorrekening gemaakt naar hogere inkomensgrenzen. Hierbij is de aanname gedaan dat in alle inkomensgroepen een gelijk percentage recht heeft op de toeslag.

Gebruik en kosten IIT 2018

Gemeente	Uitgaven 2018	Norm 2018	Aantal huishoudens	Gemiddeld bedrag	% van totaal aantal huishoudens tot 100%
Helmond*	€ 658.704	100%	1.418	€ 464,53	40,58%

Kosten IIT per inkomensgrens, bij 40% gebruik*

Inkomensgrens	100%	110%	120%
Aantal huishoudens	3.494	5.389	6.764
Kosten (obv cijfers 2018)	€ 658.704	€ 1.015.860	€ 1.275.056
Extra kosten per inkomensgrens	nvt	€ 357.156	€ 616.352

* Voor het doorrekenen van deze kosten is de minimascan van Stimulansz gebruikt van juli 2018.

Kosten bij eerder verstrekken

Om een schatting te maken van de kosten voor het eerder verstrekken van de inkomensvoet (van vijf jaar naar drie jaar) hebben we op basis van het huidige uitkeringsbestand van Senzer een schatting gemaakt. Het gaat hierbij dus enkel om de huishoudens met een inkomen tot 100% van de bijstandsnorm.

Verwachte extra kosten bij uitkering IIT na 3 jaar

Aantal inwoners met > 5 jaar uitkering	1.063
Aantal inwoners met 3-5 jaar uitkering	386
% toename	36,3%
Verwachte extra kosten per jaar	€ 239.110

Schatting bij toepassing van beide wijzigingen

De berekeningen hiervoor zijn gemaakt op basis van de beschikbare cijfers. Het blijft een schatting. De kosten bij toepassing van beide wijzigingen (verhogen inkomensgrens en eerder verstrekken) zijn niet op basis van de huidige gegevens te berekenen. Naar verwachting zal bij toepassing van beide wijzigingen een nog grotere toename van de kosten te zien zijn. Uit de *factsheet lage inkomens* uit 2018 blijkt namelijk dat bij hogere inkomensgrenzen meer mensen langdurig op dat inkomen zitten.

% huishoudens met langdurig laag inkomen

Inkomensgrens	105%	110%	120%
% langdurige huishoudens van totaal aantal minimahuishoudens	44%	51%	57%

Bron: <https://infogram.com/1pd3d72gy0kwpqumee6kqdkyrqik52nnd5d?live>

Tot slot

De doorrekening laat zien dat bij wijziging van de voorwaarden de kosten behoorlijk zullen toenemen. Dit geldt voor de afzonderlijke wijzigingen (verhogen inkomensgrens of eerder verstrekken), maar zeker bij toepassing van beide wijzigingen. In de begroting is daar momenteel geen rekening mee gehouden.

Overigens bestaan er verschillende voorzieningen voor mensen met een minimuminkomen. Onderdeel van de opdracht van de armoederegisseur (die op 1 juli 2019 zal starten) is om de toegang tot voorzieningen te verbeteren zodat inwoners optimaal gebruik (kunnen) maken van de voorzieningen. Naast de individuele inkomensvoet bieden we bijvoorbeeld ook een collectieve aanvullende verzekering, bijzondere bijstand en de inkomensverklaring. Met de inkomensverklaring kunnen inwoners bij verschillende partijen uit de stad terecht voor allerlei diensten en producten. Een voorbeeld hiervan is de supermarkt Super Sociaal waar minima goedkoper boodschappen kunnen doen, Stichting Hart voor Minima die gratis voedsel verstrekt en de gratis bibliotheekpas voor minima. Daarnaast kunnen inwoners meedoen aan verschillende (gratis) activiteiten die georganiseerd worden door onder andere de LEVgroep, wijkhuizen en/of andere

(vrijwilligers)organisaties, zoals de kasteeltuinconcerten, eetpunten in de wijk, de Ruilwinkel etc. Bovendien zijn er nog verschillende initiatieven voor ondersteuning van gezinnen zoals het Kindpakket.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Helmond
de burgemeester de secretaris